

Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarındaki Kontrbas Eğitiminin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*

An Analysis on Double Bass Training in Terms of Various Variables in Vocational Music Education Institutions

Bahar Özsen

Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü
email: baharozsen@erciyes.edu.tr ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1457-1862>

Koray Çelenk

Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü
email: koraycelenk@atauni.edu.tr ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0580-2489>

* Bu çalışma “Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında Verilen Kontrbas Eğitimi Üzerine Bir İnceleme” isimli yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

 Bu makale bilimsel etik ve kurallara uygun hazırlanmış ve intihal incelemesinden geçirilmiştir.

Atf (APA 6)/To cite this article

Özsen, B., & Çelenk, K. (2020). Mesleki Müzik Eğitimi kurumlarındaki kontrbas eğitiminin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 26(Müzik Özel Sayısı), 374-389. doi: <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.684304>

Makale Gönderim Tarihi/Received: 30/12/2019

Makale Kabul Tarihi/Accepted: 15/03/2020

Makale Yayın Tarihi/Published: 25/03/2020

Research Article / Araştırma Makalesi

Öz

Bu araştırma Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi kurumlarında verilen kontrbas eğitimi inceleyerek, kontrbas eğitiminde kullanılan icra tekniklerini, metot, etüt, eser ve egzersizleri ve bunların eğitim süreci içerisindeki öğretilme aşamalarını saptamayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda araştırma, taşıdığı amaç, izlenen yöntem ve toplanan verilerin niteliği açısından durum tespitine yönelik betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında görev yapan ve geri dönüş alınan 11 kontrbas eğitmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak için, araştırmanın temelini oluşturan kontrbas eğitimi inceleyerek öğretim sürecinde kullanılan metot, etüt ve eserleri belirlemeye; bu metot, etüt ve eserlerin öğretim süreci içerisinde hangi düzeylerde kullanıldığını tespit etmeye ve kontrbas eğitimcilerinin öğretim süreci içerisinde bellettikleri teknik ve yöntemleri ortaya koyarak durum tespiti yapmaya yönelik olarak güvenilirliği sağlanan ve 30 sorudan oluşan bir anket geliştirilmiş ve çalışma grubuna uygulanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiş ve nicelleştirilerek yorumlanmıştır. Araştırmada, kontrbas eğitimine ilk ya da ortaokul çağında başlanması gerektiği; öğrencide en çok anatomik yapının uygunluğuna dikkat edildiği; verilen eğitimde daha çok Alman yay stiline tercih edildiği; dersin başlangıç aşamasında daha çok teorik bilgi ve yay çalışmalarının tercih edildiği; tercih edilen sol el konumlandırmasının “1-2-34” şeklinde olduğu ve ilk öğretilen pozisyonun “yarım pozisyon” olduğu; sol el çalışmalarına sol telinde başlandığı ve sol-re-la-mi tel sıralamasının takip edildiği; sıklıkla ilk olarak öğretilen gamın Fa Majör/Minör olduğu; Legato ve Detache yay tekniğinin başlangıç seviyesinde verildiği, diğer yay tekniklerinin ise daha ileri seviyelerde öğretildiği; süsleme tekniklerinin başlangıç düzeyinde değil ileri düzeylerde öğretildiği ve karşılaşılan en önemli zorluğun sol el konum zorlukları olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada, ağırlıklı olarak kullanılan metot, etüt ve egzersizlerin Nanny, Simandl, Montag ve Gadzinsky olduğu ve öğretilen eserlerin öğrenci seviyesine göre belirlendiği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Müzik Eğitimi, Yılyı Çalgılar, Kontrbas Eğitimi

Abstract

This research examines double bass training given in Vocational Music Education Institutions in Turkey and aims to determine performance techniques used in double bass training, method and etude books, works and their teaching stages in education process. In this regard, the research is a descriptive study for determining the situation in terms of research purpose, the method followed and the quality of the data collected. The study group of research consists of 11 double bass instructors who are working in Vocational Music Training Institutions in Turkey. In order to collect data in the research, a questionnaire consisting of 30 questions was developed and implemented to determine the methods, etudes and works used in the teaching process of double bass and to determine used which level of these methods, etudes and works during the teaching process. In addition, with the developed questionnaire, it was attempted to determine the situation by revealing the techniques and methods that double bass instructors used during the teaching process. The data obtained were analyzed by using content analysis and interpreted by quantification. In the research, it was determined that double bass training should be started at primary or middle school age, the most appropriate anatomical structure was paid attention to, the German bow style was preferred more in the training given, more theoretical knowledge and string studies were preferred at the beginning of the course, the preferred left hand positioning was “1-2-34” and the first taught position was “half position”, left hand studies were started on the G string and the G-D-A-E string sequence was followed, the scale that was taught first was F Major/Minor, Legato and Detache bow technique were given at the beginning level, other bow techniques were taught at more advanced levels, the ornamentation techniques were taught at advanced levels, not at the beginning level and the most important difficulty encountered was left hand position difficulties. In addition, it was determined that the most used methods, etudes and exercises were Nanny, Simandl, Montag and Gadzinsky and the taught works were determined according to the student level.

Keywords: Music Education, Stringed Instruments, Double Bass Training

1. Giriş

Eğitim en kısa ve genel tanımıyla, bireyde kendi yaşantısı yoluyla istendik davranışların geliştirilmesi sürecidir. Eğitimin boyutlarından biri olan müzik eğitimi ise bireyde müzikal becerilerin değişimini ve gelişimini hedefler. Müzik eğitimiyle, bireyin müzikal becerilerinin ve reflekslerinin geliştirilmesinin yanı sıra, sosyal kişiliğinin gelişmesi ve kendini özgürce ifade edebilme becerileri kazandırması da amaçlanır.

“İnsan davranışlarının iki ana kaynağı vardır. Bunlardan birincisi doğuştan getirilenler, ikincisi ise sonradan kazanılanlardır. Eğitimin temel ilgi alanı sonradan kazanılan davranışlarla ilgili olmakla birlikte, eğitim doğuştan getirilen davranışların geliştirilmesi ile de ilgilenir” (Kale, 2014, s. 3).

“Eğitimin planlı ve programlı yapılan boyutuna öğretim denir. (...) Öğretimin amacı öğrenene planlı, programlı ve örgütlenmiş etkinliklerle yeni davranışlar, bilgiler, beceriler, tutumlar ve değerler kazandırmaktır” (Kale, 2014, s. 5).

Doğuştan gelen davranışların “yetenek” olarak düşünülmesi halinde, yeteneğin geliştirilmesinin de ancak eğitim ile olacağı söylenebilir. İcrası ve üretimi açısından sanat, doğuştan gelen yeteneğe bağlı olan bir alandır.

Sanatın eğitsel işlevi, doğrudan doğruya insanlara yaşantı verisi üstüne kuruludur. Yani sanatın eğitsel gücü, bireyin kendi yaşamı ile bir olay, bir fenomen, bir etki arasında bir ilişki kurulmasına dayanır. Böylece, insanın fiilen yaşamı içinde duyup yaşayamayacağı şeyleri duyup yaşamasını sağlayarak, yaşam deneyimlerinin ilerletilmesinin ve zenginleştirilmesini sağlar. Bizim kendi deneyimlerimizin sınırlılığını aşmamızı sağlayarak, yaşamamış olduğumuz şeyleri, bizim kadar bütün çağdaşlarımız ile bizden sonrakilerin de yaşayabilmesine olanak verir (Bilen, 1995, s. 3).

Sanat eğitimi, kişiye estetik yargı yapabilme konusunda yardımcı olmayı amaçlarken, yeni biçimleri hissedip, eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimlerde yönlendirmeyi öğretir. Sanat Eğitimi; bireyin yaratıcı güç ve potansiyellerini eğitmek, estetik düşünce ve bilinci örgütlemek için gereklidir. Canlandırabilme ve fikirlerini çeşitli araçlarla sunabilme yeteneği, hem sanatsal hem de bilimsel mesleklerdeki kişilerin eğitimsel başarılarına katkıda bulunmaktadır (Çelenk, 2010, s. 23).

“Sanat eğitimi tüm öğrenme biçimlerini (bilişsel-görsel-duyuşsal-kinestetik) desteklemektedir. Çünkü sanat öğretimi; öğretici ile öğrenen (öğretmen-öğrenci) arasında önceden programlanmış estetiksel etkinlikler çerçevesinde oluşan amaçlı anlamlı iletişim ve etkileşimlerle gerçekleşir” (Artut, 2013, s. 100).

Ülkemizde sanat eğitiminin alt başlıklarından olan Mesleki Müzik Eğitimi’nde gerçekleştirilen müzik öğretimi, müziği meslek olarak seçmiş, müziğin bir alanında veya müzik eğitimi alanında uzmanlaşmaya karar vermiş, özel yetenek sınavlarıyla seçilmiş kişilere yönelik olarak yapılmaktadır. Mesleki Müzik Eğitiminin uygulandığı kurumlar ise, Güzel Sanatlar-Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakülteleri Müzik Bölümleri, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları, Türk müziği ve Batı müziği Konservatuvarları, Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi ile Güzel Sanatlar Liselerinden oluşmaktadır.

Mesleki Müzik Eğitimi Kurumları’nda verilen ve Mesleki Müzik Eğitiminin en önemli boyutlarından biri olan çalgı eğitimi yoluyla öğrencinin yeteneğini geliştirmek, müzikle ilgili bilgilerini zenginleştirmek, müzik beğenisini yüksek bir düzeye çıkarmaya çalışmak ve çalgı öğretimi için gerekli ilke, yöntem ve teknikleri öğrenerek uygulamasını sağlamak hedeflenmektedir. Bu şekilde birey aynı zamanda gelecekte üstleneceği müzik eğitimciliği görevine de hazırlanmış olacaktır (Günay ve Uçan, 1975, s. 20). Ayrıca, “çalgi eğitimi yoluyla öğrenciler müziksel işitmelerini, müzikaliterlerini, yorumculuklarını ve birlikte müzik yapabilme yeteneklerini geliştirip, düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlıkları edinirler. Ulusal ve evrensel müzik sanatını çalgı eğitimi yoluyla tanıma fırsatı bulup, izledikleri konserler ile eleştirme gücü kazanırlar” (Tanrıverdi, 1997, s. 23).

Çalgı eğitiminin alt dallarından biri olan yaylı çalgı eğitiminin ise, ülkemizde köklü bir geçmişi vardır. Tebiş (2004)’e göre, konservatuvarlarda profesyonel yaylı çalgı icracıları yetiştirilmesinin yanı sıra yaylı çalgı eğitimi, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda da 1924 yılından itibaren ders programlarında zorunlu tutulan keman eğitimi ile başlamıştır.

Çalgı eğitiminde bireyin çalgıyı çalma becerisini edinebilmesi için birtakım becerilerin sistematik olarak kazanılması gereklidir. Yani bu süreçte birey çalgıyı belirli aşamaları geçerek öğrenmektedir. Çalgıda kazanılan becerileri, temel beceriler ve üst düzey beceriler olmak üzere iki gruba ayırdığımızda temel beceriler; duruş-tutuş, el-kol ve parmak pozisyonları, kaliteli ses ve entonasyon olarak sıralanır. Üst düzey beceriler ise müzikalite, kendine özgü ifade gibi teknik becerileri kapsar. Bu teknik beceriler doğuştan gelen yeteneğe bağlı olmakla birlikte doğru yay kullanımı, duruş, tutuş, bilek, kol ve parmakların pozisyonu, entonasyon, kaliteli vibrato gibi bir takım çalgı çalma teknikleriyle elde edilir. (Saraç, 2003, s. 28-29)

“Yaylı çalgılar eğitimiyle edinilmiş müzikal beceriler, temel öğrenme becerilerinin gelişimine katkıda bulunur. Duyuşsal algıyı ve beğeniyi (güzel-çirkin ayrımı) geliştirir. Aynı zamanda kol-vücut kontrolünün bağımsızlığı gibi küçük ve büyük motor koordinasyonuna (devinışsel eşgüdüm) de yarar sağlar” (Klotman, 2000, s. 45).

Yaylı çalgı ailesinin en büyük ve aynı zamanda en genç çalgısı olan kontrbasın tarihi 16. yüzyıla dayanmakta ve çalgının bugünkü şeklini alarak yaygınlaşmasının 19. yüzyıla kadar sürdüğü bilinmektedir. Günümüzde solist enstrüman olarak birçok virtüöz tarafından icrası yapılsa da kontrbas, orkestrada ve çalgı topluluklarında temel eşlik enstrümanı olarak kullanılmaktadır. Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda ağırlıklı olarak konservatuvarlarda verilmekte olan kontrbas eğitimi, çalgının yapısal özelliklerinden ötürü eskiden lise evresinde verilmekteyken, günümüzde 2/4’lük ölçüdeki küçük kontrbaslarla ortaokul düzeyinde de verilmektedir. Bu kurumlar içinde kontrbas eğitimcisi sayısına bakıldığında, yoğunluğun yine konservatuvarlarda olduğu ve diğer Mesleki Müzik Eğitimi kurumlarında ise kontrbas eğitimcisinin yok denecek kadar az olduğu görülmektedir. Farklı ülke ve okullarda eğitim görmüş, farklı ekollerle çalışmış, yerli ve yabancı uyruklu halihazırdaki kontrbas eğitimcileri ise, kendi ekollerinde ve kendi yöntemleriyle eğitim vermektedir. Kontrbas eğitimcilerinin kullandığı metot, etüt, eser ve egzersizlere yönelik kaynakların ve teknik ve yöntemlerin bir dağarcık altında toplanmamasının, kontrbas öğrencilerine kaynak sıkıntısı oluşturduğu düşünülmektedir.

İlgili literatür tarandığında Türkiye’de bu alanda yapılan çalışmaların, Mesleki Müzik Eğitimi kurumlarında verilen kontrbas eğitiminin hedefler düzeyinde incelenmesi ile sınırlı kaldığı, kontrbas eğitiminin genel durumunun incelendiği ve kontrbas eğitiminin aşamaları doğrultusunda uygulanacak yöntem ve tekniklerin ve kullanılabilir metot, etüt, eser ve egzersizlerin belirlendiği bir çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu noktadan hareketle araştırmada, Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi kurumlarında verilen kontrbas eğitimini inceleyerek, kontrbas eğitiminde kullanılan icra tekniklerini, metot, etüt, eser ve egzersizleri ve bunların eğitim süreci içerisindeki öğretilme aşamalarını saptamak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, cevap aranan araştırma soruları şu şekilde belirlenmiştir.

1. Kontrbas eğitimcilerinin görüşleri doğrultusunda uygulanması gereken kontrbas eğitimi nasıl olmalıdır ve bu eğitim uygulanırken nelere dikkat edilmelidir?
2. Kontrbas eğitimcilerinin görüşleri doğrultusunda kontrbas eğitiminde kullanılan sağ ve sol el teknik çalışmalar nelerdir ve hangi düzeyde öğretilmelidir?
3. Kontrbas eğitimcilerinin görüşleri doğrultusunda kontrbas eğitiminde en sık kullanılan metot, etüt, eser ve egzersizler nelerdir ve hangi düzeyde işlenmelidir?
4. Kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitimine yönelik önerileri nelerdir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi kurumlarında verilen kontrbas eğitimini inceleyerek, kullanılan metot ve yöntemleri ortaya koymayı amaçlayan, bu doğrultuda taşıdığı amaç ve bu amaca uygun olarak izlenen yöntem ve toplanan verilerin niteliği açısından durum tespitine yönelik betimsel bir çalışmadır. Araştırmada Genel Tarama Modeli kullanılmış ve literatür taraması yapılmıştır. İhtiyaç duyulan her türlü yazılı veri, kütüphane-web taraması yapılarak elde edilmiştir.

Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Bu tür bir yaklaşımda, ilgilenilen olay, madde, birey, grup, kurum, konu v.b. birim ve duruma ait değişkenler, ayrı ayrı betimlenmeye (tanıtılmaya) çalışılır. Bu betimleme, geçmiş ya da şimdiki zamanla sınırlı olabileceği gibi, zamanın bir fonksiyonu olarak gelişimsel de olabilir (Karasar, 2016, s. 79).

2.2. Çalışma Grubu

Karasar (2016)’a göre, Evren araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği elemanlar bütünüdür. Araştırmacı bu bütünü gözleyerek ya da buradan seçilen örnek bir grup üzerinde gözlem yaparak görüş bildirebilir. Örneklem (çalışma grubu) ise, belli bir evrenden, belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterli kabul edilen küçük kümedir (s. 147).

Bazı durumlarda örneklem, evrenin özellikleri hakkındaki bilgiye dayanılarak ve araştırmanın amacına göre seçilir. Bu tip örneklemeye Amaçsal (Monografik) örneklem adı verilir. Amaçsal örneklemde araştırmacı, evreni temsil ettiğini, evrenin tipik bir örneği olduğunu düşündüğü bir alt grubu örneklem olarak seçer. Özellikle örneklem çerçevesinin belirli olmadığı ve araştırmacının evren hakkında bilgili olduğu durumlarda kullanılır (Lin, 1976, s. 158; Sencer & Sencer, 1978, s. 481-484).

Türkiye’deki kontrbas eğitimcisi sayısının diğer yaylı enstrüman eğitimcilerine nazaran çok az olmasından dolayı, araştırmanın çalışma grubu, Amaçsal (Monografik) örneklem seçim tekniği ile belirlenmiş ve Mesleki Müzik Eğitimi kurumlarında görev yapan kontrbas eğitimcilerinden, geri dönüt alınan 11 (on bir) kontrbas eğitimcisi

çalışma grubunu oluşturmuştur. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3’de görülmektedir.

Tablo 1
Kontrbas eğitimcilerinin görev yaptıkları üniversitelere göre dağılımı

Üniversite	f	%
Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı	2	18.2
Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	1	9.1
Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	1	9.1
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	1	9.1
İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	1	9.1
Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	1	9.1
İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	1	9.1
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	1	9.1
Akdeniz Üniversitesi Antalya Devlet Konservatuvarı	1	9.1
Marmara Üniversitesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı	1	9.1
Toplam	11	100.0

Tablo 1’e göre araştırmaya katılan kontrbas eğitimcilerinden bir kişinin müzik eğitimi anabilim dalında, diğer eğitimcilerin ise devlet konservatuvarlarında görev yaptıkları görülmektedir. Ayrıca araştırmaya her üniversiteden bir kişi katılırken, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı’ndan iki kontrbas eğitimcisi katılmıştır.

Tablo 2
Kontrbas eğitimcilerinin akademik bilgilerine göre dağılımı

	Akademik Bilgiler	f	%
Öğrenim Düzeyi	Lisans	1	9.1
	Yüksek Lisans	4	36.4
	Doktora	0	0
	Sanatta Yeterlik	6	54.5
	Toplam	11	100.0
Görev Süresi	1-3 Yıl	2	18.2
	4-6 Yıl	2	18.2
	7-9 Yıl	1	9.1
	10 Yıl ve üzeri	6	54.5
	Toplam	11	100.0
Eğitime Başlama Düzeyi	İlk-Orta Okul	6	54.5
	Lise	4	36.4
	Lisans	1	9.1
	Toplam	11	100.0
Eğitim Süresi	4 Yıl	0	0
	6-8 Yıl	1	9.1
	10 Yıl	3	27.3
	10 Yıldan Fazla	7	63.6
	Toplam	11	100.0

Tablo 2’ye göre araştırmaya katılan kontrbas eğitimcilerinin büyük çoğunluğunun lisansüstü eğitim mezunu olduğu ve doktora yapan öğretim üyesinin bulunmadığı, mesleki hizmet sürelerinin 10 yıl ve üzeri olduğu, kontrbas eğitimlerine ilk-ortaokul düzeyinde başladıkları ve eğitimlerinin 10 yıldan fazla sürdüğü görülmektedir.

Tablo 3
Kontrbas eğitimcilerinin akademik ünvanları

Ünvan	f	%
Öğr. Elm.	2	18.2
Öğr.Gör.	4	36.4
Arş. Gör. Dr.	0	0
Arş. Gör. Dr.	0	0
Dr. Öğr. Ü.	2	18.2
Dr. Öğr. Ü.	0	0
Doç.	2	18.2
Doç. Dr.	0	0
Prof.	1	9.1
Prof. Dr.	0	0
Toplam	11	100.0

Tablo 3’e göre Öğr. Gör. statüsüne sahip kontrbas eğitimcinin daha çok olduğu, Öğr. Elm., Dr. Öğr. Ü. ve Doç. statüsüne sahip kontrbas eğitimcilerinin frekans-yüzde dağılımlarının eşit oranda olduğu, en az dağılımın Profesör unvanına sahip eğitimcilerde olduğu görülmektedir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada ilgili literatür taranmış ve kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitimi ile ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik olarak ve demografik bilgilerle birlikte 30 sorudan oluşan bir anket geliştirilmiştir. Geliştirilen anket Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi kurumlarında verilmekte olan kontrbas eğitimini inceleyerek, öğretim sürecinde kullanılan metot, etüt ve eserleri belirlemek; bu metot, etüt ve eserlerin öğretim süreci içerisinde hangi düzeylerde kullanıldığını tespit etmek ve kontrbas eğitimcilerinin öğretim süreci içerisinde bellettikleri teknik ve yöntemleri ortaya koymak amacıyla likert tipi çoktan seçmeli, dereceleme ölçekli ve açık uçlu ve kapalı uçlu soruları kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Anket soruları hazırlanırken, 33 soruluk bir soru havuzu oluşturulmuş ve kapsam geçerliğinin sağlanabilmesi için soruların tüm konuyu yansıtmayı yansıtmadığına yönelik uzman görüşleri alınmıştır. 33 sorudan oluşan anketten, uzman görüşleri doğrultusunda 3 soru çıkarılarak anketin güvenilirliği Cronbach’s Alpha test istatistiği ile ölçülmüştür. Cronbach’s Alpha Katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme ölçütü şu şekildedir;

“ $0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir.

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir” (Özdamar, 2002, s. 673).

Cronbach’s Alpha test sonuçları Tablo 4’de görülmektedir.

Tablo 4
Anket güvenilirlik testi sonuçları

Sorular	Cronbach's Alpha
Soru 1	.818
Soru 2	.810
Soru 3	.831
Soru 4	.820
Soru 5	.819
Soru 6	.820
Soru 7	.795
Soru 8	.802
Soru 9	.797
Soru 10	.793
Soru 11	.806
Soru 12	.805
Soru 13	.821
Soru 14	.816
Soru 15	.780
Soru 16	.794
Soru 17	.796
Soru 18	.787
Soru 19	.798
Soru 20	.798
Soru 21	.818
Soru 22	.816
Soru 23	.828
Soru 24	.816
Soru 25	.816
Soru 26	.821
Soru 27	.817
Soru 28	.817
Soru 29	.802
Soru 30	.812
Anket Madde Toplamı Genel Güvenirlik	.815

Tablo 4’de, anket sorularının teker teker güvenilirlik durumları ve anket toplam soru güvenilirlik durumları görülmektedir. Anketin hem ayrı ayrı soru bazında, hem de toplam soru bazında yüksek derecede güvenilirliği sağladığı ($\alpha = 0.815 > 0.80$) yapılan istatistiksel analiz sonucunda belirlenmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Anketten elde edilen veriler SPSS 17.0 paket programına aktararak sıralamalı, önem dereceli ve çoklu cevaplı sorulara yönelik olarak Multiple Response analiz tekniği kullanılmıştır. Elde edilen tablolarda frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları verilerek, kontrbas eğitimcilerinin görüşleri doğrultusunda sorulara yönelik sıralamalar ve önem dereceleri belirlenmiş ve çoklu cevaplı sorulara yönelik dağılımlar belirlenerek, eğitimcilerin deneyimleri, düşünceleri ve konu ile ilgili önerileri analiz edilmiş ve veriler yorumlanmıştır. Ankette kontrbas eğitimcilerine yönlendirilen açık uçlu soruların analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Fox’a (1969) göre içerik analizi, sözel verilerin belirlenmiş bir problem ve amaç doğrultusunda sınıflandırılarak özetlenmesi, belirli

değişken veya kavramların ölçülmesi ve bunlardan belirli bir anlam çıkarılması için taranarak kategorilere ayrılmasıdır. Bu doğrultuda, içerik analizinden elde edilen veriler, kategorilendirilerek sayısal verilere dönüştürülmüş ve elde edilen değerlere bağlı olarak yorumlanmıştır.

3. Bulgular

3.1. Birinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 5

Kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitimine başlama dönemi ve yaşına yönelik görüşlerine göre dağılımı

Kontrbas Eğitimine Başlanması Gereken Dönem ve Yaş Aralığı	f	%
İlkokul (9 yaş veya altı)	5	45.5
Ortaokul (10 Yaş)	5	45.5
Lise (14 Yaş)	1	9.1
Üniversite (18 Yaş veya üzeri)	0	0
Toplam	11	100.0

Tablo 5’de kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitimine başlangıç dönem ve yaşı ile ilgili görüşlerine ait veriler incelendiğinde, kontrbas eğitimine en uygun başlama dönem ve yaşının ilk-ortaokul dönemi (9-10 yaş) olduğu fikrinde birleştikleri görülmektedir. Bu veriler doğrultusunda, kontrbas eğitimine başlama yaşının, diğer tüm yaylı çalgılarda olduğu gibi 9-10 yaş gelişim dönemi olması gerektiği söylenebilir.

Tablo 6

Kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitimine başlayacak öğrencide dikkat ettikleri fiziksel özellikler

Fiziksel Özellik	Önem Derecesi										Toplam	
	1		2		3		4		5		f	%
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Beden Yapısı	5	45.5	1	9.1	3	27.3	1	9.1	1	9.1	11	100.0
Kol Uzunluğu	2	18.2	4	36.4	3	27.3	1	9.1	1	9.1	11	100.0
Parmak Yapısı	4	36.4	4	36.4	2	18.2	1	9.1	0	0	11	100.0
Fiziksel Yatkınlık	6	54.5	2	18.2	1	9.1	2	18.2	0	0	11	100.0

Tablo 6’da kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitimine başlayacak öğrencide dikkat ettikleri fiziksel özelliklere ait görüşlerinin önem derecelerine göre dağılımları görülmektedir. Buna göre kontrbas eğitimcilerinin kontrbasa başlayacak öğrencide en çok fiziksel yatkınlığa ve beden yapısına dikkat ettikleri, parmak yapısının bu iki özellikten sonra dikkate alındığı ve son olarak ise kol uzunluğuna önem verildiği görülmektedir. Bu bulgu doğrultusunda kontrbas eğitimine başlayacak öğrencide dikkat edilmesi gereken fiziksel özellikler sıralamasının Fiziksel Yatkınlık, Beden Yapısı, Parmak Yapısı ve Kol uzunluğu şeklinde olması gerektiği söylenebilir.

Tablo 7

Kontrbas eğitimcilerinin başlangıç düzeyi kontrbas eğitiminde uyguladıkları öğretim yöntemlerine göre dağılımı

Başlangıç düzeyi kontrbas eğitiminde uygulanan öğretim yöntemleri	f	%	
Yay Stili	Alman	9	81.8
	Fransız	0	0
	Her ikisi	2	18.2
	Toplam	11	100.0
Duruş-Tutuş	Ayakta	3	27.3
	Oturarak	0	0
	Her ikisi	8	72.7
	Toplam	11	100.0
İlk Ders Uygulaması	Kontrbas ile ilgili genel-teorik bilgilerin verilmesi	7	63.6
	Teorik ve uygulamanın ilk derste birlikte verilmesi	3	27.3
	Kontrbas tutuş ve yay tekniğinin gösterilmesi	1	9.1
	Toplam	11	100.0
Teknik Çalışma	Sol El Pozisyon Çalışması	0	0
	Sağ El Yay Çalışması	9	81.8
	Her ikisi	2	18.2
	Toplam	11	100.0

Tablo 7’ye göre, kontrbas eğitimcilerinin çoğunlukla Alman Stil yay kullandığı ve öğrettiği, genellikle çalgı icrasında oturarak (kontrbasa özel yapılan bir taburede) ve ayakta duruş ve tutuş yöntemlerinin her ikisini de kullanıp öğrettikleri, ilk derste derse genellikle kontrbas ile ilgili genel-teorik bilgileri vererek başladıkları ve teknik çalışmalara genellikle sağ elde yay çalışmalarını ile başladıkları söylenebilir.

Tablo 8

Kontrbas eğitimcilerinin başlangıç düzeyi kontrbas eğitiminde sol ele yönelik uyguladıkları öğretim yöntemlerine göre dağılımı

Başlangıç düzeyi kontrbas eğitiminde sol ele yönelik uygulanan öğretim yöntemleri		f	%
Sol El Parmak Pozisyonu	1-23-4	4	36.4
	1-2-34	7	63.6
	Toplam	11	100.0
Sol El Tel Sıralaması	Sol-Re-La-Mi	6	54.5
	Mi-La-Re-Sol	0	0
	Re-La-Sol-Mi	2	18.2
	Diğer	3	27.3
	Toplam	11	100.0

Tablo 8'e göre, kontrbas eğitimcilerinin sol el parmak pozisyonunda daha çok "1-2-34" konumunu tercih ettikleri ve buna yönelik öğretim gerçekleştirdikleri ve sol el çalışmalarını sırasıyla Sol-Re-La-Mi tellerinde yaptıkları görülmektedir. Tablo 7 ve Tablo 8'den elde edilen veriler doğrultusunda, ülkemizde kontrbas eğitiminin genel olarak Alman ekolü ile yapıldığı ve ortak bir eğitim anlayışı olduğu söylenebilir.

Tablo 9

Kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitiminde karşılaştıkları teknik zorluklar

Teknik Zorluk	Önem Derecesi										Toplam	
	1		2		3		4		5		f	%
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Sol El Konum Zorlukları	5	45.5	1	9.1	2	18.2	1	9.1	2	18.2	11	100.0
Yay Çekme	3	27.3	3	27.3	3	27.3	1	9.1	1	9.1	11	100.0
Ses-Ton Üretme	4	36.4	1	9.1	5	45.5	1	9.1	0	0	11	100.0
Sol El Teknik Zorlukları	4	36.4	3	27.3	2	18.2	1	9.1	1	9.1	11	100.0
Duruş-Tutuş-Oturuş	2	18.2	2	18.2	3	27.3	2	18.2	2	18.2	11	100.0
Yay Tekniği Zorlukları	4	36.4	4	36.4	2	18.2	1	9.1	0	0	11	100.0

Tablo 9'da kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitiminde karşılaşılan teknik zorluklara ilişkin görüşlerinin önem derecelerine göre dağılımları görülmektedir. Buna göre kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitiminde en çok karşılaştıkları ve en önemli zorluğun sol el konum zorlukları olduğu görülmektedir. Yay tekniği, sol el tekniği ve ses-ton üretmenin sol el konum zorluklarından sonra en sık karşılaşılan diğer teknik problemler olduğu, yay çekme ve duruş-tutuş-oturuş zorluklarına ise, kontrbas eğitiminde daha az rastlandığı görülmektedir. Bu bulgu doğrultusunda, kontrbasın yaylı çalgı ailesinin fiziki olarak en büyük çalgısı olması ve enstrümanın tuşesinin de aynı orantıda büyük ve kalın olması sebebiyle, en çok karşılan zorluğun sol el teknik problemleri olduğu söylenebilir.

3.2. İkinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 10

Kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitiminde kullandıkları sağ ve sol el teknik çalışmalar ve öğretilme düzeyleri

Başlangıç Pozisyonu	f	%
Yarımcı Pozisyon	10	90.9
1. Pozisyon	1	9.1
4. Pozisyon	0	0
Diğer	0	0
Toplam	11	100.0
Pizzicato Öğretim Aşaması	f	%
İlk Derste Öğretilir	2	18.2
Yay Çekmeyi Öğrendikten Sonra Öğretilir	9	81.8
Toplam	11	100.0
Yay Çalışmaları Tel Sıralaması	f	%
Sol-Re-La-Mi	6	54.5
Mi-La-Re-Sol	0	0
Re-La-Sol-Mi	4	36.4
Diğer	1	9.1
Toplam	11	100.0
Başlangıç Aşamasında Öğretilen Ses Dizisi	f	%
Fa Majör/Minör	7	63.6
Sol Majör/Minör	0	0
La Majör/Minör	2	18.2
Diğer	2	18.2
Toplam	11	100.0

Tablo 10'da kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitiminde kullandıkları sağ ve sol el teknik çalışmalara ve öğretilme düzeylerine bakıldığında, kontrbas eğitimine yarımcı pozisyondan başladıkları, pizzicato çalışması öğrenci yay çekmeyi öğrendikten sonra öğrettikleri, yay çalışmalarında çoğunluğun Sol-Re-La-Mi tel sıralamasını

takip ettiği ve başlangıç aşamasında öğretilen ilk ses dizisinin Fa Majör/Minör olduğu söylenebilir. Ayrıca kontrbas eğitimcilerinden 4 kişinin %36,4'lük oranla yay çalışmalarında çoğunluktan farklı olarak Re-La-Sol-Mi tel sırasını takip ettikleri de dikkat çekmektedir. Re ve La telleri, tel sıralamasında ortada bulunan iki tel olmasından dolayı yayı konumlandırmanın daha kolay olduğu düşünüldüğünde, kontrbas eğitimcilerinin yay çalışmalarına bu tellerden başladıkları söylenebilir.

Tablo 11

Kontrbas eğitimcilerinin kontrbas eğitiminde kullandıkları yay teknikleri, sol el süslemeleri ve öğretilme düzeyleri

Yay tekniği	Düzye								Toplam	
	Başlangıç		Orta		İleri		Uygulanmaz		f	%
	f	%	f	%	f	%	f	%		
Legato	7	63.6	4	36.4	0	0	0	0	11	100.0
Staccato	3	27.3	6	54.5	2	18.2	0	0	11	100.0
Portato	2	18.2	6	54.5	3	27.3	0	0	11	100.0
Martele	0	0	7	63.6	4	36.4	0	0	11	100.0
Spiccato	1	9.1	6	54.5	4	36.4	0	0	11	100.0
Tremolo	0	0	3	27.3	8	72.7	0	0	11	100.0
Detache	8	72.7	1	9.1	2	18.2	0	0	11	100.0
Ricochet	0	0	1	9.1	10	90.9	0	0	11	100.0
Sautille	0	0	1	9.1	10	90.9	0	0	11	100.0
Sul Tasto	0	0	2	18.2	9	81.8	0	0	11	100.0
Col Legno	0	0	2	18.2	9	81.8	0	0	11	100.0
Sul Ponticello	2	18.2	1	9.1	8	72.7	0	0	11	100.0
Flautando	0	0	3	27.3	7	63.6	1	9.1	11	100.0
Gettato	0	0	1	9.1	7	63.6	3	27.3	11	100.0
Ondule	0	0	1	9.1	7	63.6	3	27.3	11	100.0
Pousse	0	0	2	18.2	6	54.5	3	27.3	11	100.0

Sol el süslemeleri	Düzye								Toplam	
	Başlangıç		Orta		İleri		Uygulanmaz		f	%
	f	%	f	%	f	%	f	%		
Vibrato	2	18.2	5	45.5	4	36.4	0	0	11	100.0
Tril	1	9.1	8	72.7	2	18.2	0	0	11	100.0
Çarpma	1	9.1	9	81.8	1	9.1	0	0	11	100.0
Glissando	1	9.1	5	45.5	5	45.5	0	0	11	100.0
Mordan	1	9.1	5	45.5	5	45.5	0	0	11	100.0
Flagolet	0	0	6	54.5	5	45.5	0	0	11	100.0
Grupetto	0	0	4	36.4	6	54.5	1	9.1	11	100.0
Schleifer	3	27.3	6	54.5	2	18.2	0	0	11	100.0
Appoggiatura	1	9.1	3	27.3	6	54.5	1	9.1	11	100.0

Tablo 11'e göre kontrbas eğitimi başlangıç seviyesinde Legato ve Detache yay tekniğinin; orta seviyede Staccato, Portato, Martele ve Spiccato yay tekniklerinin; ileri seviyede ise Tremolo, Ricochet, Sautille, Sul Tasto, Col Legno, Sul ponticello, Flautando, Gettato, Ondule ve Pousse yay tekniklerinin öğretildiği görülmektedir. Bir başka deyişle Legato ve Detache teknikleri dışında hiçbir yay tekniği başlangıç seviyesinde öğretilmemektedir. Flautando, Gettato, Ondule ve Pousse tekniklerinin ileri seviye olması nedeniyle bazı eğitimciler tarafından hiç öğretilmediği de söylenebilir.

Sol el süsleme tekniklerine bakıldığında ise, orta seviyede Vibrato, Tril, Çarpma, Flagolet ve Schleifer süsleme tekniklerinin, ileri seviyede Grupetto ve Appoggiatura süsleme tekniklerinin öğretilmekte olduğu görülmektedir. Ayrıca, kontrbas eğitimcilerinin Mordan ve Glissando tekniklerini ise eşit oranda hem orta seviyede hem de ileri seviyede öğrettikleri söylenebilir. Bir başka deyişle sol el süsleme tekniklerinin neredeyse hiçbir zaman başlangıç seviyesinde öğretilmediği, ancak orta ve ileri seviyelerde öğretildiği söylenebilir.

Bu bulgular doğrultusunda, kontrbas eğitiminde sağ el tekniklerinin başlangıç düzeyinde öğretilmeye başlandığı, ancak sol el süsleme tekniklerinin ise genelde orta ve ileri düzeylerde öğretildiği söylenebilir.

3.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Tablo 12

Kontrbas eğitiminde kullanılan metotlar ve öğretim düzeyleri

Başlangıç Düzeyi			Orta Düzey			İleri Düzey		
İsim	f	%	İsim	f	%	İsim	f	%
Nanny	7	29.1	Nanny	4	17.6	Nanny	5	27.7
Simandl	4	16.6	Montag	3	13.2	Findeisen	3	16.5
Montag	4	16.6	Simandl	2	8.7	Montag	2	11.0
Gadzinsky	2	8.3	Gadzinsky	2	8.7	Gadzinsky	1	5.6
Möchel	1	4.2	Hrabe	2	8.7	Möchel	1	5.6
Bottesini	1	4.2	Storch	2	8.7	Bottesini	1	5.6
Streicher	1	4.2	Bottesini	1	4.3	Streicher	1	5.6
Teuchert	1	4.2	Streicher	1	4.3	Petrucci	1	5.6

Tablo 12'nin devamı

Başlangıç Düzeyi			Orta Düzey			İleri Düzey		
İsim	f	%	İsim	f	%	İsim	f	%
Laska	1	4.2	Sturm	1	4.3	Ruhm	1	5.6
Reinke	1	4.2	Möchel	1	4.3	Simandl	1	5.6
Warnecke	1	4.2	Kreutzer	1	4.3	Lev Rakov	1	5.6
			Rabbath	1	4.3			
			Dragonetti	1	4.3			
			Hoffmeister	1	4.3			
Toplam	24/11	100.0	Toplam	23/11	100.0	Toplam	18/11	100.0

Tablo 12'de kontrbas eğitimcilerinin, kontrbas eğitiminin başlangıç, orta ve ileri seviyelerinde en sık kullandıkları metotlara yönelik çoklu cevap olarak sorulan soruya verdikleri cevapların dağılımları görülmektedir. Buna göre kontrbas eğitiminde en sık kullanılan metotların kullanım sıralamasına göre sırasıyla başlangıç düzeyinde Nanny, Simandl, Montag ve Gadzinsky; orta düzeyde Nanny, Montag, Simandl, Gadzinsky, Hrabe ve Storch; ileri düzeyde ise Nanny, Findeisen ve Montag olduğu, ayrıca Nanny ve Montag kontrbas metotlarının kontrbas eğitiminin her düzeyinde öncelikli olarak tercih edilen metotlar olduğu söylenebilir.

Tablo 13

Kontrbas eğitiminde kullanılan etüt ve egzersizler ve öğretim düzeyleri

Başlangıç Düzeyi			Orta Düzey			İleri Düzey		
İsim	f	%	İsim	f	%	İsim	f	%
Nanny	6	21.3	Nanny	7	20.8	Nanny	4	14.3
Simandl	5	17.8	Simandl	5	14.8	Storch	3	10.6
Montag	3	10.7	Gadzinsky	4	11.9	Findeisen	3	10.6
Gadzinsky	2	7.1	Montag	3	8.8	Montag	2	7.1
Storch	2	7.1	Möchel	3	8.8	Gadzinsky	2	7.1
Sturm	1	3.6	Hrabe	2	5.9	Möchel	2	7.1
Möchel	1	3.6	Storch	1	2.9	Simandl	1	3.6
Frouillo	1	3.6	Frouillo	1	2.9	Frouillo	1	3.6
Hrabe	1	3.6	Sturm	1	2.9	Schneikart	1	3.6
Rabbath	1	3.6	Rabbath	1	2.9	Sturm	1	3.6
Teuchert	1	3.6	Dragonetti	1	2.9	Cerny	1	3.6
Trumpf	1	3.6	Petrucci	1	2.9	Kreutzer	1	3.6
Slama	1	3.6	D. Mctier	1	2.9	Kayser	1	3.6
Lee	1	3.6	Kreutzer	1	2.9	Hertl	1	3.6
Reinke	1	3.6	Bottesini	1	2.9	Dandelot	1	3.6
			Zimmerman	1	2.9	Petrucci	1	3.6
						Bille	1	3.6
						Bradetich	1	3.6
Toplam	27/11	100.0	Toplam	34/11	100.0	Toplam	28/11	100.0

Tablo 13'de kontrbas eğitimcilerinin, kontrbas eğitiminin başlangıç, orta ve ileri seviyelerinde en sık kullandıkları etüt ve egzersizlere yönelik çoklu cevap olarak sorulan soruya verdikleri cevapların dağılımları görülmektedir. Buna göre kontrbas eğitiminde en sık kullanılan etüt ve egzersizlerin kullanım sıralamasına göre sırasıyla başlangıç düzeyinde Nanny, Simandl, Montag, Gadzinsky ve Storch; orta düzeyde Nanny, Simandl, Gadzinsky, Montag, Möchel ve Hrabe; ileri düzeyde ise Nanny, Storch, Findeisen, Montag, Gadzinsky ve Möchel olduğu, ayrıca Nanny, Simandl, Gadzinsky ve Montag etüt/egzersiz kitaplarının kontrbas eğitiminin her düzeyinde tercih edilen kitaplar olduğu söylenebilir.

Bu bulgular doğrultusunda, hem metot hem de etüt ve egzersiz kitapları içerisinde kontrbas eğitiminin her düzeyinde kontrbas eğitimcilerinin çoğunluğu tarafından Nanny metot, etüt ve egzersiz kitaplarının kullanıldığı görülmektedir. Buna göre, kontrbas eğitimi için Nanny kitaplarının en uygun kitaplardan biri olduğu söylenebilir.

Tablo 14

Kontrbas eğitiminde kullanılan solo ve eşlikli eserler ve öğretim düzeyleri

Eser	Başlangıç Düzeyi		Orta Düzey		İleri Düzey		Müfredatında Yok		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
G. Bottesini Si Minör Konçerto	0	0	0	0	11	100.0	0	0	11	100.0
S. Koussevitzky Fa# Majör Konçerto	0	0	0	0	11	100.0	0	0	11	100.0
D. Dragonetti La Majör Konçerto	0	0	9	81.8	2	18.2	0	0	11	100.0
J.B. Vanhal Re Majör Konçerto	1	9.1	3	27.3	6	57.5	1	9.1	11	100.0
F.A. Hoffmeister Re Majör Konçerto	0	0	4	36.4	7	63.6	0	0	11	100.0
A. Capuzzi Fa Majör Konçerto	5	45.5	4	36.4	2	18.2	0	0	11	100.0
G.B. Cimador Sol Majör Konçerto	5	45.5	3	27.3	1	9.1	2	18.2	11	100.0
J.M. Sperger Si Minör Sonat	0	0	5	45.5	6	54.5	0	0	11	100.0
Hindemith Si Minör Sonat	0	0	2	18.2	9	81.8	0	0	11	100.0
A. Misk mi Minör Sonat	1	9.1	2	18.2	8	72.7	0	0	11	100.0

Tablo 14'ün devamı

Eser	Başlangıç Düzeyi		Orta Düzey		İleri Düzey		Müfredatımda Yok		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
A. Marcello 6 Sonat	3	27.3	6	54.5	2	18.2	0	0	11	100.0
F. Proto Sonat 1963	0	0	3	27.3	6	54.5	2	18.2	11	100.0
L.V. Beethoven Sol Majör Sonat	2	18.2	2	18.2	6	54.5	1	9.1	11	100.0
A. Vivaldi 6 Sonat	3	27.3	2	18.2	5	45.5	1	9.1	11	100.0
E. Grieg La Minör Sonat	0	0	2	18.2	7	63.6	2	18.2	11	100.0
V. Montag Mi Minör Sonat	0	0	2	18.2	5	45.5	4	36.4	11	100.0
F. Schubert La Minör Arpeggione Sonat	1	9.1	1	9.1	9	81.8	0	0	11	100.0
H. Eccles Sonatlar	4	36.4	3	27.3	2	18.2	2	18.2	11	100.0
Nino Rota Divertimento Concertante	0	0	0	0	10	90.9	1	9.1	11	100.0
J.S. Bach 6 Suits	0	0	1	9.1	10	90.9	0	0	11	100.0
R. Gliere Scherzo	0	0	3	27.3	8	72.7	0	0	11	100.0
S. Rachmaninoff Vocalize	1	9.1	6	54.5	4	36.4	0	0	11	100.0
G. Bottesini Elegy	0	0	2	18.2	9	81.8	0	0	11	100.0
G. Bottesini Fantasy from la Sonambula	0	0	0	0	9	81.8	2	18.2	11	100.0
G. Bottesini Introductions and Varations on Carn. Ven.	0	0	0	0	10	90.9	1	9.1	11	100.0
G. Bottesini Tarantella	0	0	0	0	11	100.0	0	0	11	100.0
F. Proto Carmen Fantasy	0	0	0	0	8	72.7	3	27.3	11	100.0

Tablo 14'de kontrbas eğitimcilerinin, kontrbas eğitiminin başlangıç, orta ve ileri seviyelerinde en sık kullandıkları solo ve eşlikli eserlere yönelik dağılımları görülmektedir. Buna göre kontrbas eğitiminde en sık kullanılan solo ve eşlikli eserlerin kullanım sıralamasına göre sırasıyla başlangıç düzeyinde A. Capuzzi Fa Majör Konçerto, G.B. Cimador Sol Majör Konçerto ve H. Eccles Sonatlar olduğu, orta düzeyde D. Dragonetti La Majör Konçerto, A. Marcello 6 Sonat, S. Rachmaninoff Vocalize ve J.M. Sperger Si Minör Sonat olduğu ve ileri düzeyde ise, G. Bottesini Si Minör Konçerto, S. Koussevitzky Fa# Majör Konçerto, G. Bottesini Tarantella, Nino Rota Divertimento Concertante, J.S. Bach 6 Suits, G. Bottesini Introductions and Varations on Carn. Ven., Hindemith Si Minör Sonat, F. Schubert La Minör Arpeggione Sonat, G. Bottesini Elegy, G. Bottesini Fantasy from la Sonambula, A. Misek mi Minör Sonat, R. Gliere Scherzo, F. Proto Carmen Fantasy, F.A. Hoffmeister Re Majör Konçerto, E. Grieg La Minör Sonat, J.B. Vanhal Re Majör Konçerto, J.M. Sperger Si Minör Sonat, F. Proto Sonat 1963, L.V. Beethoven Sol Majör Sonat, A. Vivaldi 6 Sonat ve V. Montag Mi Minör Sonat olduğu, ayrıca V. Montag Mi Minör Sonat, F. Proto Carmen Fantasy, G.B. Cimador Sol Majör Konçerto, F. Proto Sonat 1963, E. Grieg La Minör Sonat, H. Eccles Sonatlar, G. Bottesini Fantasy from la Sonambula, J.B. Vanhal Re Majör Konçerto, L.V. Beethoven Sol Majör Sonat, A. Vivaldi 6 Sonat, Nino Rota Divertimento Concertante ve G. Bottesini Introductions and Varations on Carn. Ven. Eserlerinin ise bazı kontrbas eğitimcilerinin müfredatlarında hiç olmadığı söylenebilir.

Bu bulgu doğrultusunda, başlangıç düzeyinde tanıtılan eserlerin öğrenci düzeyi göz önünde bulundurularak kısıtlı tutulduğu, orta seviyede daha çok eser geçildiği ve ileri seviyede ise öğrenci düzeyinin üst seviyede olmasından dolayı hemen hemen her esere yer verildiği söylenebilir. Tanınmayan eserlerin ise, dersi veren kontrbas eğitimcisi tarafından da geçilmediği için öğrenciye verilmediği düşünülebilir.

3.4. Dördüncü Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Kontrbas eğitimcilerine açık uçlu soru olarak sorulan kontrbas eğitime yönelik öneriler ortak bir dille ortak görüşleri yansıtabilecek şekilde bir araya getirilmiştir. Buna göre, kontrbas eğitimcilerinden K-9 sağ eli yaya alıştırmak ve konumlanmasını sağlamak için “sağ el arşe konumlayıcısı” kullanımının faydalı olacağını, K-7 herhangi bir egzersizi farklı tel, yay ve tempolarda çalıştırmanın faydalı olacağını ve K-8 ise, öğrencinin fiziksel kapasitesini kullanım biçimine odaklı aynı tel içinde çalma, aynı kontak noktasında kalabilme ile ilgili çalışmaların faydalı olacağını belirtmiştir.

Kontrbas eğitimcilerinden K-3 ve K-6 Türkçe kaynak olarak “Burak Karaağaç Kontrbas Etüt ve Egzersiz Kitapları”nı ve K-4 “Alper Müfettişoğlu Kontrbas Metodu 1-2”yi kullandığını belirtirken. K-5, öğrencinin anlayışına göre kullandığı metotları çeşitlendirdiğini belirtmiştir. Diğer kontrbas eğitimcileri ise, Türkçe metot kullanmadıklarını ifade etmişlerdir.

Kontrbas eğitimcilerinden K-10, Türkçe kitapların daha çok olması gerektiğini; K-7, eşlikli çalışmalara mümkün olduğunca erken başlamanın müzikal açıdan öğrenciyi geliştirdiğini ve iyi solistlerin dinlenmesinin eğitime katkıda bulunan unsurlardan biri olduğunu; K-4, kontrbas eğitiminin dar ve kısıtlı bir içeriğe sahip olduğunu, kontrbas eğitime yönelik dağar/repertuarın genişletilmesi gerektiğini ve özellikle kontrbas eğitimi veren kurumlarda Çağdaş Türk Müziği dağarından seçilmiş etüt ve eserlerin kullanımının çalgı eğitimini farklı boyutlarda olumlu etkileyeceğini belirtmişlerdir.

4. Sonuç ve Tartışma

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda,

- Kontrbas eğitimine en uygun başlama dönem ve yaşının ilk-ortaokul dönemi (9-10 yaş) olduğu,
- Kontrbas eğitimine başlayacak öğrencide dikkat edilmesi gereken fiziksel özellikler sıralamasının Fiziksel Yatkınlık, Beden Yapısı, Parmak Yapısı ve Kol uzunluğu şeklinde olması gerektiği,
- Kontrbas eğitiminde çoğunlukla Alman yay stiline kullanıldığı ve öğretildiği, genellikle çalgı icrasında oturarak (kontrbasa özel yapılan bir taburede) ve ayakta duruş ve tutuş yöntemlerinin her ikisinin de kullanıldığı, ilk derste derse genellikle kontrbas ile ilgili genel-teorik bilgiler verilerek başlandığı ve teknik çalışmalara genellikle sağ elde yay çalışmaları ile başlandığı,
- Kontrbas eğitiminde sol el parmak pozisyonunda daha çok “1-2-3-4” konumunun tercih edildiği, sol el çalışmalarının sırasıyla Sol-Re-La-Mi tellerinde yapıldığı ve ülkemizde kontrbas eğitiminin genel olarak Alman ekolü ile yapıldığı,
- Kontrbas eğitiminde en çok karşılaşılan zorluğun sol el konum zorlukları olduğu, yay tekniği, sol el tekniği ve ses-ton üretiminin sol el konum zorluklarından sonra en sık karşılaşılan diğer teknik problemler olduğu, yay çekme ve duruş-tutuş-oturuş zorluklarına ise, kontrbas eğitiminde daha az rastlandığı,
- Kontrbas eğitimine yarımınca pozisyondan başlandığı, pizzicato çalışın öğrenci yay çekmeyi öğrendikten sonra öğretildiği, yay çalışmalarında genellikle Sol-Re-La-Mi tel sıralamasını takip edildiği, ancak Re-La-Sol-Mi tel sırasının da Re ve La tellerinde yayı konumlandırmanın daha kolay olmasından dolayı kullanıldığı ve başlangıç aşamasında öğretilen ilk ses dizisinin Fa Majör/Minör olduğu,
- Kontrbas eğitimi başlangıç seviyesinde Legato ve Detache yay tekniğinin; orta seviyede Staccato, Portato, Martele ve Spiccato yay tekniklerinin; ileri seviyede ise Tremolo, Ricochet, Sautille, Sul Tasto, Col Legno, Sul ponticello, Flautando, Gettato, Ondule ve Pousse yay tekniklerinin öğretildiği, Legato ve Detache teknikleri dışında hiçbir yay tekniğinin başlangıç seviyesinde öğretilmediği ve Flautando, Gettato, Ondule ve Pousse tekniklerinin ise ileri seviye olması nedeniyle bazı eğitimciler tarafından hiç öğretilmediği,
- Kontrbas eğitiminde, orta seviyede Vibrato, Tril, Çarpma, Flagolet ve Schleifer sol el süsleme tekniklerinin ve ileri seviyede Grupetto ve Appoggiatura sol el süsleme tekniklerinin öğretildiği, Mordan ve Glissando tekniklerinin ise eşit oranda hem orta seviyede hem de ileri seviyede öğretildiği ve kontrbas eğitiminde sağ el tekniklerinin başlangıç düzeyinde öğretilmeye başlandığı, ancak sol el süsleme tekniklerinin ise genelde orta ve ileri düzeylerde öğretildiği,
- Kontrbas eğitiminde en sık kullanılan metotların kullanım sıralamasına göre sırasıyla başlangıç düzeyinde Nanny, Simandl, Montag ve Gadzinsky; orta düzeyde Nanny, Montag, Simandl, Gadzinsky, Hrabe ve Storch; ileri düzeyde ise Nanny, Findeisen ve Montag olduğu, ayrıca Nanny ve Montag kontrbas metotlarının kontrbas eğitiminin her düzeyinde öncelikli olarak tercih edilen metotlar olduğu,
- Kontrbas eğitiminde en sık kullanılan etüt ve egzersizlerin kullanım sıralamasına göre sırasıyla başlangıç düzeyinde Nanny, Simandl, Montag, Gadzinsky ve Storch; orta düzeyde Nanny, Simandl, Gadzinsky, Montag, Möchel ve Hrabe; ileri düzeyde ise Nanny, Storch, Findeisen, Montag, Gadzinsky ve Möchel olduğu, ayrıca Nanny, Simandl, Gadzinsky ve Montag etüt/egzersiz kitaplarının kontrbas eğitiminin her düzeyinde tercih edilen kitaplar olduğu,
- Hem metot hem de etüt ve egzersiz kitapları içerisinde kontrbas eğitiminin her düzeyinde kontrbas eğitimcilerinin çoğunluğu tarafından Nanny metot, etüt ve egzersiz kitaplarının kullanıldığı,
- Kontrbas eğitiminde en sık kullanılan solo ve eşlikli eserlerin kullanım sıralamasına göre sırasıyla başlangıç düzeyinde A. Capuzzi Fa Majör Konçerto, G.B. Cimador Sol Majör Konçerto ve H. Eccles Sonatlar olduğu, orta düzeyde D. Dragonetti La Majör Konçerto, A. Marcello 6 Sonat, S. Rachmaninoff Vocalize ve J.M. Sperger Si Minör Sonat olduğu ve ileri düzeyde ise, G. Bottesini Si Minör Konçerto, S. Koussevitzky Fa# Majör Konçerto, G. Bottesini Tarantella, Nino Rota Divertimento Concertante, J.S. Bach 6 Suits, G. Bottesini Introductions and Varations on Carn. Ven., Hindemith Si Minör Sonat, F. Schubert La Minör Arpeggione Sonat, G. Bottesini Elegy, G. Bottesini Fantasy from la Sonambula, A. Mises mi Minör Sonat, R. Gliere Scherzo, F. Proto Carmen Fantasy, F.A. Hoffmeister Re Majör Konçerto, E. Grieg La Minör Sonat, J.B. Vanhal Re Majör Konçerto, J.M. Sperger Si Minör Sonat, F. Proto Sonat 1963, L.V. Beethoven Sol Majör Sonat, A. Vivaldi 6 Sonat ve V. Montag Mi Minör Sonat olduğu, ayrıca V. Montag Mi Minör Sonat, F. Proto Carmen Fantasy, G.B. Cimador Sol Majör Konçerto, F. Proto Sonat 1963, E. Grieg La Minör Sonat, H. Eccles Sonatlar, G. Bottesini Fantasy from la Sonambula, J.B.

Vanhal Re Majör Konçerto, L.V. Beethoven Sol Majör Sonat, A. Vivaldi 6 Sonat, Nino Rota Divertimento Concertante ve G. Bottesini Introductions and Varations on Carn. Ven.eserlerinin ise bazı kontrbas eğitimcilerinin müfredatlarında hiç olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kontrbas eğitimcilerinin önerilerine bağlı olarak ise,

- Eli yaya alıştırmak ve konumlanmasını sağlamak için “sağ el arşe konumlayıcısı” kullanımının faydalı olacağı,
- Herhangi bir egzersizin farklı tel, yay ve tempolarda çalışılmasının faydalı olacağı,
- Öğrencinin fiziksel kapasitesini kullanım biçimine odaklı aynı tel içinde çalma ve aynı kontak noktasında kalabilme ile ilgili çalışmaların faydalı olacağı,
- Türkçe kaynak olarak sadece iki eğitimcinin “Burak Karaağaç Kontrbas Etüt ve Egzersiz Kitapları” ve “Alper Müfettişoğlu Kontrbas Metodu 1-2”yi kullandığı, diğer kontrbas eğitimcileri tarafından Türkçe metot kullanılmadığı ve Türkçe kitapların daha çok olması gerektiği,
- Eşlikli çalışmalara mümkün olduğunca erken başlamanın müzikal açıdan öğrenciyi geliştirdiği ve iyi solistlerin dinlenmesinin eğitime katkıda bulunan unsurlardan biri olduğu,
- Kontrbas eğitiminin dar ve kısıtlı bir içeriğe sahip olduğu, kontrbas eğitime yönelik dağar/repertuarın genişletilmesi gerektiği ve özellikle kontrbas eğitimi veren kurumlarda Çağdaş Türk Müziği dağarından seçilmiş etüt ve eserlerin kullanımının çalgı eğitimini farklı boyutlarda olumlu etkileyeceği sonuçlarına varılmıştır.

Araştırmada ilgili literatür tarandığında kontrbasa yönelik olarak yapılan çalışmalar şu şekilde özetlenebilir:

• Kontrbasın tarihi, gelişimi, icracıları ve bestecilerine yönelik çalışmalar

Atalay (2002) “Kontrbasın Tarihsel Gelişiminde Giovanni Bottesini” isimli sanatta yeterlik tezinde romantik dönem bestecisi ve kontrbasın solo çalgı olarak anılmasını sağlayan Giovanni Bottesini’yi ve eserlerini, kontrbasın tarihsel gelişim sürecini 19. Yüzyıl müzik sanatı özellikleriyle birlikte inceleyerek sunmayı amaçlamıştır.

Özlu (2006) “Solo Kontrbasın Öncüsü Domenico Carlo Maria Dragonetti” isimli yüksek lisans tez çalışmasında, kontrbasın Dragonetti’ye kadar olan tarihsel sürecini ve bu süreçte Dragonetti’nin yerini vurgulamıştır.

Yazıcıoğlu (2006) “Kontrbas’ın Yapısı ve Tarihsel Gelişimi” konulu yüksek lisans tezinde yaylı sazlar ailesinin oluşumunda temel olan enstrümanları ve zaman içindeki gelişimini inceleyerek, bu doğrultuda kontrbasın yapısal ve tarihsel gelişimini araştırmıştır.

Ramirez-Castilla (2007) “Giovanni Bottesini’nin Kontrbas Müziğinde Müzikal Uyarlamalar: Operatik İfadelerin Ötesinde Yeniden Bir Düşünme” isimli doktora tezinde, Bottesini’nin eserlerini diğer bestecilerin kullandıkları müzikal uyarlamalar ve farklı kaynaklarla uyarlanan müzikal materyaller ile çapraz ilişki kurarak yeniden bir düşünme önermeyi amaçlamıştır.

Okcebe (2008) “Kontrbas Repertuarında Uyarlamanın Yeri ve Önemi” isimli yüksek lisans tezinde, kontrbas repertuarı içinde uyarlamanın önemini tarihsel süreçten başlayarak 20.yüzyıla kadar dört bölümde ele almış, kontrbas repertuarına uygulanmış uyarlamalar analiz edilerek karşılaştırmaları yapmıştır.

Gezen (2011) “Orkestranın Evrim Sürecinde Kontrbasın İşlevsel Gelişimi” isimli yüksek lisans tezinde 17. Yüzyıldan günümüze orkestranın evrim süreci içerisinde kontrbasın gelişimini incelemiştir.

Dökmeci (2012) “Solo Kontrbasın Gelişim Süreci” isimli yüksek lisans tez çalışmasında kontrbasın icadından günümüze yapısal gelişimini, bestecilerin kontrbas için verdikleri eserleri, orkestra ve solist enstrüman olarak gösterdiği gelişimi araştırmayı amaçlamıştır.

Eryılmaz (2012) “Viyanalı Klasik Döneminde Kontrbas Çalgısının Yeri” isimli yüksek lisans tezinde kontrbasın solo çalgı olarak ön plana çıktığı Viyanalı Klasik Döneminde, dönemin kontrbas icracıları ve bestecilerinin hayatlarını incelemiş, çalıştıkları ortamları ve kontrbasa olan yaklaşımlarını ortaya koymuştur.

Hürsever (2014) “Cumhuriyet Dönemi Sonrası Türk Müziği Kontrbas İcraçıları” isimli yüksek lisans tezinde, kontrbasın Türk müziği kültüründeki yeri ve önemini araştırmış, Cumhuriyet dönemi sonrası yaşamış Türk müziği kontrbas icracılarına değinmiş ve kontrbasın Türki müziğindeki yeri ve öneminden bahsetmiştir.

Can (2015) “18. ve 19. Yüzyılda Kontrbasın İtalya, Almanya ve Avusturya’daki Sanatsal Gelişiminin Tarihsel Açıdan İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde romantik dönemin müzikal yapısı ve özelliklerini incelemiş, kontrbasın Viyana, İtalya ve Almanya’daki rolü hakkında araştırma yaparak, enstrümanın gelişimine katkıda bulunan besteci ve icracıların kontrbas üzerindeki etkilerini tespit etmiştir.

• Kontrbas eserlerinin analizine yönelik çalışmalar

Babahan (2011) “Giovanni Bottesini’nin Si Minör Kontrbas Konçertosu’nun Teknik ve Yorum Açısından İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, bestecinin müziğinin daha iyi anlaşılabilmesi için yaşadığı dönem ve eserlerini araştırmış, eserin teknik ve müzikal formunu incelemiştir.

Soydan (2011) “Domenico Carlo Maria Dragonetti’nin La Majör Kontrbas Konçertosunun Formal Analiz ve İcra Açısından İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, konçertodaki teknik güçlükler saptanarak, bu güçlüklerin ortadan kaldırılması için çeşitli yay egzersizleri ve etütler çalışılması önerilmiştir.

Yanık (2012) “Domenico Dragonetti La Majör Kontrbas Konçertosunun İncelenmesi” konulu yüksek lisans tezinde, eserin form analizini ve teknik incelemesini yaparak, bestecinin yaşadığı döneme ait müzikal özellikler ortaya konulmuştur.

Över (2013) “Edouard Nanny Kontrbas Etüt Kitabının Tekniksel Analizi” isimli yüksek lisans tezinde, Nanny etüt kitabının teknik analizlerini yaparak, elde edilen bulgular doğrultusunda hedeflenen davranışları saptamaya çalışmıştır.

Çevirme (2014) “Paul Hindemith Kontrbas Sonatının Analizi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında, bestecinin yaşadığı dönem, hayatı, müziği, Türkiye’deki batı müziğine katkıları, analizi yapılan sonatın ne zaman ve ne amaçla yazıldığına dair bilgiler sunmuştur.

Şele (2014) “Carl Ditters Von Dittersdorf’un 2 No’lu Mi Majör Kontrbas Konçertosu” konulu yüksek lisans tez çalışmasında, konçertonun form analizini yaparak bestecinin de hayatı hakkında bilgiler vermiştir.

• Kontrbas tekniklerine yönelik çalışmalar

Agoşyan (2005) “Kontrbas Tekniğinde Alman ve Fransız Tekniklerinin Karşılaştırılması” isimli yüksek lisans tez çalışmasında kontrbastaki kullanılan Fransız ve Alman stillerini genel anatomik yönleriyle ele alarak, tarihsel süreç içerisinde incelemiş, Alman stiline örnek olarak Dittersdorf konçerto, Fransız stiline örnek olarak ise Bottesini konçerto verilmiştir.

Agoşyan (2010) “Kontrbasın İcrasında Yeni Sol El Teknikleri” isimli sanatta yeterlik çalışmasında kontrbasın tarihesinden ve eğitiminde kullanılan metotlardan bahsederek yaylı sazlar ailesinde sıkça kullanılan metotlaştırılmış bazı icra tekniklerini kontrbasa uyarlamayı amaçlamıştır.

Denson (2010) “Kontrbastaki Doğuşkanların Melodik ve Akorlu Uygulamaları” isimli doktora tezinde, kontrbastaki doğuşkanları klasik batı ve çağdaş dönem repertuarlarındaki kullanımını, doğaçlama örnekleriyle ve metotlarla nasıl öğretildiğini inceleyerek, çalgı üzerinde doğuşkanların kullanımının olanaklarının nasıl genişletilebileceğini araştırmıştır.

Akyel (2012) “Kontrbas Tutuş ve Çalım Tekniklerinin Ses Üzerindeki Etkisi” isimli sanatta yeterlik çalışmasında kontrbas tutuş tekniklerinin ve tutuş pozisyonlarının sesi nasıl etkilediği bilimsel olarak araştırılmış, elde edilen sonuçlar stüdyo ortamında test edilerek çalıcıya orkestra ve solo performanslarında istedikleri ses rengi ve tınıya ulaşabilmeleri için kaynak oluşturulmaya çalışılmıştır.

• Kontrbas eğitimine yönelik çalışmalar

Leavitt (1997) “Amerika’daki Seçilmiş Kolej ve Üniversitelerde Kontrbas Eğitiminin Durumu” isimli doktora tezinde Amerika’daki üniversiteler ve kolejlerdeki kontrbas eğitimindeki genel uygulamaları incelemeyi amaçlamıştır. 129 (yüz yirmi dokuz) kontrbas eğitimcisine uyguladığı anketle, Amerikalı kontrbas eğitimcilerinin en sık kullandığı metotları, teknikleri ve yöntemleri tespit etmiştir. Anket analizlerinde, en çok tercih edilen kontrbas metotlarının Simandl ve Rabbath olduğu, öğretilen yay stilinin ise çoğu kez hem Alman hem Fransız stili olduğu başlıca ulaşılan sonuçlardandır.

Kömürcü (2004) “Kontrbas Dersi Uygulamalarının Hedefler Düzeyinde İncelenmesi: Bir Taslak Önerisi” isimli yüksek lisans tezinde Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Bireysel Çalgı Eğitimi için uygulanmakta olan kontrbas dersi uygulamalarını hedefler düzeyinde inceleyerek, sonuçlar doğrultusunda bir taslak önerisi sunmayı amaçlamıştır.

Selçuk Köse (2005) “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Kontrbas Eğitiminin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde 4 yıllık kontrbas eğitimi müfredatını ve uygulamaları inceleyerek, elde edilen bulgular doğrultusunda müfredattaki esasların uygulamaya yönelik karşılığını tespit etmeye çalışmıştır.

Akkor (2009) “Konservatuvarlarda Verilmekte Olan Kontrbas Eğitiminde Çağdaş Türk Kontrbas Müziği Eserlerinin Yeri ve Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tezinde, Çağdaş Türk Müziği bestecilerinin yapıtlarını inceleyerek kontrbas için yazılmış ve Çağdaş Türk Kontrbas Müziği dağarcığını oluşturabilecek eserleri seçmiştir. Ülkemizde kontrbas eğitimi verilen konservatuvarlardaki eğitimcilere uyguladığı on soruluk görüşme formu

yoluyla topladığı veriler doğrultusunda, konservatuvarlarda verilmekte olan kontrbas eğitiminde Çağdaş Türk Müziği bestecilerinin eserlerine yeterince yer verilmediği, Çağdaş Türk Kontrbas Müziği eserlerinin nitelik ve nicelik bakımından kontrbas eğitiminde yetersiz kaldığı ve Çağdaş Türk Kontrbas Müziği eserlerinin notalarına güçlüklerle ulaşılmakta olduğu, araştırmacının başlıca vardığı sonuçlardır.

Literatürdeki tüm bu çalışmalarla yapılan bu araştırma sonuçları karşılaştırıldığında, Akkor (2009)'un çalışması ile sonuçların benzerlik gösterdiği, her iki çalışmada da Çağdaş Türk Müziği bestecilerinin eserlerine yeterince yer verilmediği ve Çağdaş Türk Kontrbas Müziği eserlerinin nitelik ve nicelik bakımından kontrbas eğitiminde yetersiz kaldığı sonuçlarının elde edildiği görülmektedir.

Ayrıca, araştırma sonuçlarının Leavitt'in (1997) çalışmasıyla hem benzerlik, hem de farklılık gösterdiği, Leavitt'e göre Amerika'da en çok tercih edilen metotların Simandl ve Rabbath olduğu ve öğretilen yay stiline ise çoğu kez hem Alman hem de Fransız stili olduğu, ancak bu çalışmada ise Simandl'in benzer olarak çoğunlukla kullanılmasına rağmen, en sık kullanılan metodun Nanny olduğu ve Rabbath metodunun ise hemen hemen hiç kullanılmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, Amerika'da kontrbas eğitiminde hem Alman hem de Fransız stili öğretilirken, Türkiye'de ise daha çok Alman stiline öğretildiği belirlenmiştir.

Bu araştırmanın literatürdeki diğer çalışmalardan bir diğer farklılığı ise, öğretim yöntemlerinin, metot, etüt, egzersiz ve eserlerin öğretim düzeylerine göre sınıflandırılarak öğrencilere ve yeni nesil eğitimcilere kılavuzluk edebilecek bir çalışma olmasıdır.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler aşağıdaki gibidir:

- Türkiye'de Mesleki Müzik Eğitimi veren kurumlardaki yaylı çalgı eğitimi düşünüldüğünde akademisyen öğretim elemanı kadrosunun keman, viyola ve viyolonsel çalgıları için geniş bir yelpazeye sahip olduğu görülmektedir. Ancak bu durum kontrbas için düşünüldüğünde ise diğer yaylı çalgılara nispeten bu çalgının eğitimci kadrosunun diğer yaylı çalgılara göre sınırlı kaldığı görülmektedir. Buna istinaden, Türkiye'de Mesleki Müzik Eğitimi veren kurumlarda kontrbas çalgısına yönelik olarak akademisyen öğretim elemanı kadrosunun artırılmasının, bu çalgının eğitim, öğretim, metot ve teknikleri açısından gelişimine ve tanınmasına olumlu yönde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
- Bu çalışmadan çıkan sonuçlar doğrultusunda, kontrbas eğitimi ve öğretimine yönelik bir model önerisi çalışmasının da geliştirilip uygulanabileceği düşünülmektedir.
- Kontrbas eğitiminde en sık kullanıldığı tespit edilen Nanny, Simandl, Montag ve Gadzinsky metot, etüt ve egzersiz kitaplarının, öğretim yöntem ve teknikleri bakımından aralarındaki ilişkisel durumun incelenmesinin ve bu kitapların hangi özelliklerinden dolayı tercih edildiğine yönelik çalışmalar yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.
- Kontrbas eğitimcilerinden elde edilen bulgular doğrultusunda tespit edilen ve nadir kullanılan metot ve eserlerin de tanınmasının öğrenciler açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.
- Kontrbas eğitiminde kullanılan Türkçe kaynakların (metot, etüt, egzersiz kitapları) sayısının artırılmasının eğitim sürecinde öğrenci açısından daha olumlu sonuçlar vereceği düşünülmektedir.

Kaynakça

- Agoşyan, A. A. (2005). *Kontrbas tekniğinde Alman ve Fransız tekniklerinin karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 214081).
- Agoşyan, A.A. (2010). *Kontrbasın icrasında yeni sol el teknikleri* (Sanatta Yeterlik Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 264976).
- Akkor, H. Ö. (2009). *Konservatuvarlarda verilmekte olan kontrbas eğitiminde çağdaş Türk kontrbas müziği eserlerinin yeri ve değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 229281).
- Akyel, U. R. (2012). *Kontrbas tutuş ve çalım tekniklerinin ses üzerindeki etkileri* (Sanatta Yeterlik Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 328528).
- Artut, K. (2013). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Atalay, E. G. (2002). *Kontrbasın tarihsel gelişiminde Giovanni Bottesini* (Sanatta Yeterlik Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 117215).
- Babahan, A. (2011). *Giovanni Bottesini'nin si minör kontrbas konçertosunun teknik ve yorum açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 300368).

- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi ve güdüsel süreçler üzerindeki etkileri* (Doktora Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 41285).
- Can, S. (2015). *18. ve 19. yüzyılda kontrbasın İtalya, Almanya ve Avusturya'daki sanatsal gelişiminin tarihsel açıdan incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 418092).
- Çelenk, K. (2010). *Keman öğretiminde vibrato becerisinin geliştirilmesine yönelik deneysel bir çalışma (Gazi Üniversitesi örneği)* (Doktora Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 279634).
- Çevirme, C. (2014). *Paul Hindemith kontrbas sonatının analizi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 391529).
- Denson, J. (2010). *Melodic and Chordal Applications for Harmonics on the Double Bass: A Study of Techniques, Chords and Compositions* (Doktora Tezi). University of California Musical Arts in Contemporary Musical Performance. Erişim adresi: <https://escholarship.org/uc/item/3xd774xh>
- Dökmeçi, S. C. (2012). *Solo kontrbasın gelişim süreci* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 342263).
- Eryılmaz, U. (2012). *Viyana klasik döneminde kontrbas çalgısının yeri* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 314226).
- Fox, D. J. (1969). *The research process in education*. New York: Holt, Reinhart & Winston.
- Gezen, G. (2011). *Orkestranın evrim sürecinde kontrbasın işlevsel gelişimi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 289471).
- Günay, E., & Uçan, A. (1975). *Keman 1633 MEB mektupla yükseköğretim eğitim enstitüleri müzik bölümü*. Ankara: MEB Mektupla Öğretim Merkezi
- Hürsever, V. (2014). *Cumhuriyet dönemi sonrası Türk müziği kontrbas icracıları* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 363265).
- Kale, M. (2014). *Eğitimin bilimine giriş*. E. Karip (Ed.), Eğitim temeli kavramları (s. 2-19) içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Klotman, R. H. (2000). Why strings?. *Music Educators Journal*, 87(3), 44-45. doi: <https://doi.org/10.2307/3399663>
- Kömürcü, İ. (2004) *Kontrbas dersi uygulamalarının hedefler düzeyinde incelenmesi: Bir taslak önerisi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 145064).
- Leavitt, T. (1997). *The status of Contrabass Instruction at Selected Colleges and Universities in te United States of America* (Doktora Tezi) Graduate School of The Ohio State University Musical Arts Department. Erişim adresi: https://etd.ohiolink.edu/!etd.send_file?accession=osu1283175968&disposition=inline
- Lin, N. (1976). *Foundations of social research*. USA: McGraw-Hill.
- Okcebe, T. (2008). *Kontrbas repertuarında uyarlamaların yeri ve önemi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 262200).
- Över, G. (2013). *Edouard Nanny kontrbas etüt kitabının tekniksel analizi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 328863).
- Özdamar, K. (2002). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Eskişehir: Kaan Kitapevi
- Öztlü, H. (2006). *Solo kontrbasın öncüsü Domenico Carlo Maria Dragonetti* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 191897).
- Ramirez-Castilla, J. (2007). *Musical Borrowings in the music for double bass by Giovanni Bottesini: A reconsideration beyond the operatic paraphrases* (Doktora Tezi). The Fraduate School of the University of Cincinnati Performance Studies Division of the College-Conservatory of Music. Erişim adresi: https://etd.ohiolink.edu/!etd.send_file?accession=ucin195971962&disposition=attachment
- Saraç, G. (2003). Öğrenme kuramlarına göre bir yaylı çalgı olarak viyolonsel eğitimi ve viyolonsel öğretim programı süreci. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 11, 25-37. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/217136>

- Selçuk Köse, D. (2005). *Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki kontrbas eğitiminin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 159441).
- Sencer, M., & Sencer, Y. (1978). *Toplumsal araştırmalarda yöntem bilim*. Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayını.
- Soydan, S. (2011). *Domenico Carlo Maria Dragonetti ’nin la majör kontrbas konçertosunun formal analiz ve icra açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 320522).
- Şele, İ. G. (2014). *Carl Ditters Von Dittersdorf’un 2 no. ’lu mi majör kontrbas konçertosu* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 370621).
- Tanrıverdi, A. (1997). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin müzik bölümlerinde uygulanan çalgı eğitimi ve viyolanın çalgı eğitimi içerisindeki yeri. *Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi*, 5(25), 7-9. Erişim adresi: <https://www.mavi-nota.com/dergi/mavinotasayi25.pdf>
- Tebiş, C. (2004, Nisan). *Musiki Muallim Mektebi’nden günümüze müzik öğretmeni yetiştirme programlarındaki yaylı çalgı öğretimine ilişkin sına ma-ölçme-değerlendirme durumlarının incelenmesi*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu’nda sunulan bildiri, Isparta. Erişim adresi: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwiu3ImWqcTnAhWpxMQBHUR7DjoQFjAAegQIAhAC&url=http%3A%2F%2Fwww.muzikegitimcileri.net%2Fbilimsel%2Fbildiri%2FC-Tebis_3.pdf&usg=AOvVaw0M7Tfge5kdTM5hTtdEh7aS
- Yanık, N. (2012). *Domenico Dragonetti la majör kontrbas konçertosunun incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 331024).
- Yazıcıoğlu, S. (2006). *Kontrbasın yapısı ve tarihsel gelişimi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK tez veri tabanından erişildi (Tez No. 191972).